

Themalijst

Armoede

Een keuze aan boeken, muziek en films over armoede

Tijdschrift

Eind 2013 lanceerden OCMW en Stad Kortrijk het armoedebestrijdingsplan. Met dat plan, dat intussen Europese interesse wekt, wil het Kortrijkse stadsbestuur structureel iets veranderen aan de armoede in de stad. Er bestaan immers zeer veel initiatieven en mogelijkheden voor mensen in armoede, maar die zijn niet altijd ruim gekend. Daarom lanceert OCMW Kortrijk vandaag het magazine 'SIEN'. Een glossy belevingsblad vol met verhalen en tips voor een beter, goedkoper en aangeneramer leven voor iedereen die het met minder moet doen.

Sien wordt gratis bedeed aan de Onthaalbalie

Jeugdboeken

Informatief

Mini-ziezo (-6 jaar)

Twee vrienden (Emy Geyskens, 2016)

Mini Info Jeugd (blauw) Lekker slim Lekker Slim

Aalbeke in bestelling

Tuur en Jordan zitten in dezelfde klas en zijn beste vrienden, ook al gaat het er bij Tuur thuis heel anders aan toe dan bij Jordan. In de zomervakantie ontmoeten ze elkaar met hun mama's in de supermarkt en dan gaat Jordan bij Tuur spelen. Op een luchtige en directe manier ervaren de kinderen de overeenkomsten en verschillen tussen de twee gezinnen. Want niet alles wat in de ogen van volwassenen 'beter geregeld' lijkt, is dat ook voor kinderen (Kans)armoede wordt niet als een loodzwaar thema aangebracht, maar speelt tussen de regels wel een rol in het verhaal van deze twee vrienden, die samen vooral leuke dingen willen beleven. In samenwerking met Samen Tegen Armoede, een campagne van Welzijnszorg vzw

Informatief (+6 jaar)

Pechvogels of gelukzakken (Wim Kets, 2015)

Informatie Jeugd (geel) Vrije Tijd-Kunst Liedjes

Ben jij zo'n gelukzak die elke morgen kan kiezen tussen confituur of kaas op zijn boterham? Of ben jij een pechvogel die nooit een koek heeft rond 10 uur? Heb jij een lieve mama die een dagje thuisblijft als je ziek bent om voor je te zorgen? Of krijg jij op een dag te horen dat je niet meer naar school mag gaan? In dit liedjesboek gaat het over armoede en rijkdom, eerlijkheid en oneerlijkheid, en sociale bescherming voor iedereen.

Arm en rijk (Willy Schuyesmans, 2011)

Jeugd: Technisch Lezen: geel: Plus SC

Niet iedereen is even rijk...

Je hoeft maar even rond je te kijken op straat om dat te zien.

Wanneer je op televisie beelden ziet van ontwikkelingslanden wordt het nog duidelijker.

Hoe komt het dat niet iedereen evenveel heeft, en hoe is geld eigenlijk uitgevonden?

Je ontdekt het in dit leerrijke boekje.

Antwoord op de moeilijkste vragen van de wereld: het tweede semester

(Ulrich Jansen, 2004)

Marke jeugdinformatie (wit): Weetjes-Beroemde personen ? Weetjes

In het voorjaar van 2002 organiseerde de Universiteit van Tübingen een aantal lezingen voor kinderen van acht tot dertien jaar, waarin in antwoord op hun vragen vaak niet zo makkelijke thema's behandeld werden. Daaruit groeide een boek waarin Ulla Steuernagel en Ulrich Janssen acht lezingen over verschillende onderwerpen tot didactische teksten bewerkten, vooral maar niet uitsluitend voor jeugdige lezers. Het succes van de lezingen en van het boek was groot

De wereld van vandaag (Antony Mason, 2002)

jeugdinformatie (beige): dagelijks leven Dagelijks leven

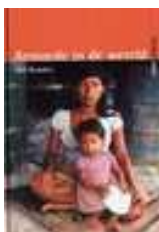
Een overweldigende verzameling gegevens verspreid over een veelheid van onderwerpen vormen een mini-encyclopedisch werk. Met name correlerende gegevens inzake culturele, sociale, economische, technologische, industriële, infrastructurele, dienstverlenende, biologische en medische data worden op overzichtelijke wijze toegelicht. Dit wordt in korte teksten ondersteund met functionele kleurenillustraties, grafieken etc. en verwijzingen naar andere pagina's. Vanaf ca. 12 jaar

Armoede: veranderende standpunten 1900-2000 (Teresa Garland, 2000)

Rollegem jeugdinformatie (beige): dagelijks leven Samenleving – Politiek - Recht

Overzicht van de opvattingen over armoede gedurende de 20e eeuw, voorzien van veel illustraties in kleur en zwart-wit. Vanaf ca. 13 jaar.

Armoede in de wereld (Rob Bowden, 2006)

Jeugdinformatie (beige): dagelijks leven Samenleving – Politiek - Recht

Dit boekje bespreekt de armoede in de wereld. In 56 pagina's krijgt de lezer een volledig overzicht van het behandelde thema: een themadefinitie, een twintigtal aspecten daarvan (onder andere ongelijkheid en analfabetisme; absolute armoede; vrije handel; globalisering en armoede; multinationals; initiatieven voor armoedebestrijding; voedsel voor werk; bescherming tegen armoede; levenskwaliteit), feiten en cijfers, adressen waar de lezer meer informatie kan vinden, een lijstje van de gebruikte afkortingen, een verklarende woordenlijst en een register.

Verhalen

Vanaf 3 jaar (Prentenboeken)

Het prinsessenboek voor lieve meisjes (Marianne Busser, 2013)

Jeugd: Prentenboeken 3+ (roze): BU

Prinses Roos wordt zes jaar en krijgt een heleboel cadeautjes: een ring met een roosje, een hoedje, een prachtige jurk met diamanten en strikjes, boeken, een trommel met koekjes... Roos ziet er beeldig uit met haar nieuwe jurk. 's Middags arriveren haar vriendinnetjes voor het verjaardagspartijtje. Ook zij hebben allen een mooie jurk aan, behalve de arme Karlijn die een jeans en een trui draagt.

Een dag met Robby (Kolet Janssen, 2011)

Jeugd: Prentenboeken 3+ (roze): JA

Volgens cijfers van Welzijnszorg groeit een op de vijf Belgische kinderen in armoede op. Vanaf 1996 introduceerde de organisatie in haar campagnes omtrent deze problematiek de mascotte 'Robby', een figuurtje bestaande uit enkele dikke lijnen en sobere kleuren, ontsproten uit de pen van illustrator Klaas Verplancke. Precies vijftien jaar later verschijnt een eerste prentenboek over de ontwapenende kleuter, dat kinderen wil laten kennismaken met armoede en sociale uitsluiting. Kolet Janssen focust op herkenbare situaties die opgroeien in een kansarm gezin teweegbrengen.

Kermis voor Sam? (Bettie Elias, 2003)

Jeugd: Prentenboeken 3+ (roze): EL / Jeugdmagazijn JM 5072 / Jeugdmagazijn JM 5123

Vooraan in het boek wordt vermeld dat het deel uitmaakt van een drieluik dat Clavis uitgeeft in samenwerking met Welzijnszorg vzw, een vereniging die "elke vorm van armoede en uitsluiting in ons land" wil bestrijden. Leerkrachten kunnen extra "educatieve handleidingen met creatieve werkvormen" bestellen. Voor mij gaat het boek niet echt over armoede, maar eerder over een verlangen naar iets dat je niet meteen kan krijgen. Er wordt vermeld dat het jongetje Sam geen geld heeft voor de kermis, dat papa geen werk heeft en het nieuwe zusje handenvol geld kost.

Goud aan het einde van de regenboog (Wolfram Hänel, 1997)

Jeugd: Prentenboeken 3+ (roze): HA

In een eenvoudige hut wonen een opa met zijn kleinzoon. Opa vertelt dat er aan het eind van de regenboog een pot met goud is verstopt. De pot wordt bewaakt door een kabouter. Tevergeefs proberen zij de pot op te graven. Maar ach, zo slecht hebben zij het niet saampjes. Toch zijn zij blij verrast als zij de volgende dag in het schuurtje een varken en kippen aantreffen. Dit was hun liefste wens. Prentenboek

over onvervulde wensen en tevredenheid. Het verhaal wordt in eenvoudige woorden verteld.

Mirabel (Astrid Lindgren, 2003)

Magazijn Jeugd JM 6095

In Mirabel is de hoofdpersoon een meisje, Britta-Kajsa, die zes was toen haar iets heel wonderlijks overkwam. De papa van Britta-Kajsa is tuinder en verkoopt zadjes van groenten en bloemen in de stad, maar ze kunnen van de opbrengst nauwelijks rondkomen. Britta-Kajsa beseft dat ze nooit de pop zal krijgen waar ze zo vurig naar verlangt.

De rode vogel (Astrid Lindgren, 2012)

Jeugd: Prentenboeken 3+ (roze): LI

Twee weeskinderen moeten hard werken en krijgen weinig te eten. Met hulp van een rode vogel vinden ze een bijzondere plek waar midden in de winter de kersenbloesem bloeit. Prentvertelling met sfeervolle illustraties in kleur.

Vanaf ca. 6 jaar.

Het grote avontuur van Billy en Bonnie (Gunter Segers, 2014)

Jeugd: Prentenboeken 3+ (roze): SE

Billy en Bonnie zijn twee bananen. Ze zijn stapelverliefd op elkaar. Billy heeft echter bruine vlekjes en dreigt in de afvalbak te verdwijnen. Bonnie heeft een goed idee. Ze kleurt de bruine vlekjes geel en Billy krijgt een bananenhoed zodat hij langer lijkt. Een fictief verhaal met een informatieve boodschap: stop met de verspilling van voedsel. Zeker te gebruiken in groepsverband om te praten over armoede, honger, voedselverspilling en de voedselketen. En stiekem ook een beetje over verliefdheid. Vanaf ca. 4 t/m 6 jaar.

Hannes (Aart Staartjes, 2009)

Jeugd: Prentenboeken 3+ (roze): ST 5+

Hannes is het armste jongetje uit het dorp. Hij woont samen met zijn mama en zijn papa in een piepklein huisje. Een koelkast hebben ze niet, laat staan een televisie of een computer. Bovendien steekt mama het niet onder stoelen of banken dat ze maar wat graag een dochttertje had gehad. Ze stuurt Hannes zelfs op roze klompen naar schooldag. Maar toch is Hannes best wel gelukkig. In negen hoofdstukken maken we kennis met deze lieve, soms wat eigenwijze kleuter. Aart Staartjes (bekend als Meneer Aart uit Sesamstraat) heeft vier verhalen ingelezen op cd.

Vanaf 6 jaar (blauw)

Flit, flat, flont (Dinie Akkerman, 1994)

Jeugd: Technisch lezen : blauw : E3 AK

Dries is arm en kan geen brood kopen. Op een dag vindt hij een toverspreuk in de tuin. Als hij de spreuk gezegd heeft, groeit er een toverbollenboom in de tuin. De keizer koopt de ballen en zo eet Dries elke dag verse broodjes. De tekst staat naast en in de illustraties. Deze zijn afwisselend gekleurd in pasteltinten en grijs-wit en beslaan een dubbele pagina. Zij ondersteunen de tekst. Het verhaal begint met eenlettergrepige woorden; halverwege komen er eenvoudige tweelettergrepige woorden bij. Het lettertype is groot en duidelijk. Het geheel ziet er vrolijk en overzichtelijk uit. Het verhaal is geestig en fantasievol. Deze uitgave is bedoeld voor kinderen van groep 3 na ± 7 maanden leesonderricht.

Grote Hannes is al zeven (Aart Staartjes, 2012)

Jeugd: Boeken 6+ (blauw): voorleesverhalen : ST

Hannes, die al zeven is, is een bijzonder jongetje. Hij woont met zijn ouders aan het eind van het dorp in een piepklein huis: geen televisie, geen computer, geen koelkast, geen elektriciteit, geen gas. Hij is het enige jongetje in het dorp dat geen schoenen heeft; Hannes loopt op klompen, blauwe klompen. In het boek lezen we hoe hij zich door het leven heenslaat. Hannes is zo'n kind dat je meteen in je hart sluit: onbevangen, openhartig, vol verwondering over de mensen en de wereld om zich heen.

De vogelverschrikker (Elisabeth Marain, 2004)

Buurtbibs Jeugd: Technisch lezen : gevorderd lezen blauw : M5 MA gl

Zelien is zeven, komt uit een arm gezin en moet van boer Rijkeboer voor vogelverschrikker spelen. Ze werkt hard en slaat de hele dag op deksels om de vogels uit de buurt van het pas ingezaaide graan weg te houden. Maar de bende van Kor, vijftien grote kraaien, trekt zich niets aan van Zelien. Ze plagen haar en snoepen flink van het graanzaad. Als boer Rijkeboer dreigt Zelien en haar familie uit hun huisje te zetten omdat Zelien geen kans ziet de vogels weg te jagen, besluiten de kraaien dat zij wel zonder hun snoepgoed kunnen als ze daarmee Zelien helpen. De kraaien komen het meisje zelfs helpen en jagen andere vogels van het veld.

Een huis voor Martijn Bloemenstijn (Annelies Tock, 2004)

Magazijn Jeugd JM 371

De vader van Martijn werkt als tuinman bij een kasteel. Hij woont daar, heel gelukkig, met zijn vader en moeder en met een zusje op komst. Dan wordt zijn vader ontslagen en moet hij op zoek naar een andere baan. Dat valt niet mee. Martijn is anders dan andere kinderen, leert op een andere manier, is onhandig, praat met

dingen om hem heen, heeft fantasievriendjes. Hij leert met gevoelens van zichzelf en van zijn vader om te gaan in dit bijzondere verhaal.

De vlecht (Kolet Janssen, 2005)

Magazijn Jeugd JM 1535

Een zich in België afspelend verhaal (Frans in groep zes) met een open einde over de eenling Jakob, die een soort van vriendschap sluit met Anna, die woont met haar vier broertjes en zusjes (allen van verschillende vaders), haar moeder en dier zoveelste vriend met wie ze ruzie heeft. Hierdoor beseft Jakob dat niet iedereen zo'n mooi, veilig en geregeld leven heeft als hij. Kort, sober, mooi geschreven verhaal in korte hoofdstukken, met helder taalgebruik. Vanaf ca. 10 jaar.

De zoon van de zadelmaker (Tais Teng, 2002)

Jeugd: Technisch lezen : blauw : M5 TE

Murad is zadelmaker in het oude Bagdad. Hij verdient nauwelijks voldoende om zichzelf, zoontje Selim en dochter Layla in leven te houden. Op een dag krijgt Murad van een rijkelijk geklede man de opdracht om een zadel te maken voor de nieuwe olifant van de vizier. Om het materiaal voor het zadel te kunnen kopen moet Murad zware schulden maken. Tot hun ontzetting ontdekken Selim en Layla dat de vizier helemaal geen olifant heeft en dat hun rijke huisbaas achter de opdracht zit. Hij heeft immers een oogje op Layla en wie zijn schuld niet kan betalen, wordt als slaaf verkocht...

Hoera, ik ben dom! (Wim Burkunk, 1993)

Jeugd: Technisch lezen : blauw : E4 BU

Toevalligerwijs lukt het de arme Joek, de rijke Zap, die vindt dat arme mensen dom zijn, te slim af te zijn. Uit korte hoofdstukken opgebouwd serie-deel dat zich afspeelt in een niet nader aangeduid - vanwege poncho's en sombrero's waarschijnlijk Zuid-Amerikaans - land. Mede door de korte zinnen, die telkens op een nieuwe regel beginnen, het eenvoudige taalgebruik en de overzichtelijke lay out is het geschikt om zelf te lezen door leerlingen van groep 4 en 5.

Nello en Patrasj; een hond van Vlaanderen (Ouida, 2005)

Magazijn Jeugd JM 6393 / Magazijn Jeugd JM 3494

Nello, een stevige Vlaamse weesjongen, woont samen met zijn opa in een bouwvallige krot in Hoboken, vlakbij Antwerpen. Ze zijn straatarm, hun enige vriend is de Vlaamse trekhond Patrasj. Nello droomt ervan de schilderijen van Rubens te zien (maar bezichtigen kost geld) en zelf beroemd kunstenaar te worden. Iedereen laat hem in de steek, behalve Patrasj. Als zijn opa een week voor kerst sterft, stapelen de problemen zich op. Dit ontroerende verhaal is oorspronkelijk uitgegeven in 1872 onder de titel 'A dog of Flanders' en wordt naverteld door Fernand Auwera.

De spelletjesdief (Gerard van Gemert, 2016)

Jeugd: Boeken 6+ (blauw): GE

Daan neemt het direct op voor de nieuwe jongen in de E1, Jeffrey, die er maar sjofeltjes uitziet. En daardoor krijgt Jeffrey al gauw nieuwe vrienden. Die heeft hij nodig ook, want hij wordt met zijn broer beschuldigd van het stelen van een spelcomputer...

Vanaf 9 jaar (geel)

Pestkoppen en windbuilen (Guy Didelez, 2012)

Jeugd: Boeken 9+ (geel): DI

Pestkoppen en windbuilen is geschreven in opdracht van Geknipt, een samenwerkingsverband van Mechelse sociale organisaties. De vereniging wil de problematiek van sociale armoede en uitsluiting in Mechelen zichtbaar te maken. Didelez verwerkt dit doel in een treffend verhaal op maat van lagere schoolkinderen. Hanne wordt op school door de rijke en knappe Jolien gepest omdat ze moeite heeft met schrijven én omdat haar gezin arm is. Ze verzwijgt de pesterijen voor haar mama, want die heeft het met de zorgen voor een zieke man en als enige kostwinner moeilijk genoeg. De enige bij wie ze gehoor vindt, is een troetelkonijn, gekregen van haar gestorven opa. Klasgenoot Rachid leeft ook tegen de armoedegrens aan, maar hij gaat er anders mee om.

Dood door Wc-papier (Donna Gephart, 2014)

Jeugd: Boeken 9+ (geel): GE

De vader van Benjamin is overleden. Benjamin (ik-figuur) en zijn moeder hebben grote geldzorgen. Zou Benjamins hobby, het verzinnen van slogans, de verlossende geldprijs opleveren? Vanaf ca. 12 jaar.

De andere weg (Mireille Geus, 2013)

Jeugd: Boeken 9+ (geel): GE

Het is 1573. Na het overlijden van haar vader leven Nelleken, haar moeder en broertjes in armoede. Maar de grootste zorg van Nelleken is het verboden geloof van haar moeder. Wat als haar moeder wordt opgepakt? Vanaf ca. 10 jaar.

Erwtensoepe in augustus (Kees Opmeer, 2008)

Jeugd: Boeken 9+ (geel): OP

Vijftien waargebeurde verhalen van kinderen en jongeren, die met honger naar bed gaan, nooit op vakantie kunnen en tweedehands kleding dragen. Met paginagrote portretfoto's in kleur. Van ca. 10 t/m 14 jaar.

Papegaaien liegen niet (Lydia Rood, 2010)

Jeugd: Boeken 9+ (geel): RO

Mateo uit Nicaragua wil graag honkbalheld worden, maar zijn familie is heel arm. Mateo voelt dat er een geheim rondom zijn afkomst speelt. Hij gaat zelf op onderzoek uit. Vanaf ca. 10 jaar.

Het kistje van Cleo (Hilde Vandermeeren, 2005)

Jeugd: Boeken 9+ (geel): VA / Jeugdboeken Magazijn JM 87

De ouders van Linus en zijn licht verstandelijk gehandicapte zus willen hun grote huis verkopen. Maar Linus en Marte willen helemaal niet verhuizen. Vanaf ca. 8 jaar.

Zwart water (Suzanne Wouda, 2013)

Jeugd: Boeken 9+ (geel): WO

September 1593. Over het Waddeneiland Texel woedt een zware storm: dijkbreuk, ondergelopen weilanden, verdronken schapen. Ook de kudde van Mattias' moeder is verdronken. Een ramp voor haar en haar drie kinderen, want hoe moeten ze de winter doorkomen nu hun enige broodwinning is weggevallen? Hoewel Mattias een bijna panische angst voor de zee heeft — in de loop van het verhaal wordt duidelijk hoe dat komt — zijn er op het eiland weinig andere mogelijkheden om aan werk te komen dan door aan te monstere op een schip.

Vanaf 12 jaar (groen)

Dichter bij de maan (Bettie Elias, 2009)

Jeugd: Boeken 12+ (groen): El / Jeugd Magazijn JM 1665

Vik wordt thuis gepest en verwaarloosd. Hij krijgt nauwelijks te eten en wordt regelmatig door zijn oudere broer Alex opgesloten in een koude zolderkamer. Totdat hij op school Nicolas leert kennen. Vanaf ca. 13 jaar.

Chico (R.H. Schoemans, 2000)

Jeugd Magazijn JM 1194

Een 12-jarige zwerfjongen probeert tegen de verdrinking in te overleven in de keiharde omgeving van de sloppenwijken van Lima.

En toch schijnt de zon (Yan Gout, 2012)

Jeugd: Boeken 12+ (groen): GO

Nadat Dolfs vader aan het eind van de oorlog is weggegaan, gaat Dolf (11, ik-figuur) met zijn moeder en broertjes in Antwerpen wonen. Het lijkt alsof iedereen meer over Dolfs vader weet, dan Dolf zelf. Vanaf ca. 12 jaar.

Heb jij ze wel alle vijf? (Marc Hendrickx, 2013)

Jeugd: Boeken 12+ (groen): HE

Het duo Marc Hendrickx en Dirk Dobbeleers schrijft sinds 2000 sociaal geëngageerde jeugdboeken waar ook steeds een theaterstuk bij hoort. Heb jij ze wel alle vijf? gaat over Chelsea. Zij leert in jeugdwerking De Klok Yassim kennen, een jongen met Algerijnse roots die ervan droomt om kok te worden. Chelsea is net van school veranderd en krijgt het op haar nieuwe school moeilijk wanneer ze tijdens het free podium de knappe Phaedra de loef afsteekt met haar zangtalent.

Het raadsel van het vuur (Henning Mankell, 2011)

Jeugd: Boeken 12+ (groen): MA 2

Sofia (15) uit Mozambique moet haar benen missen, omdat ze op een landmijn is gestapt. Daarnaast moet ze zorgen voor haar zus Rosa, die aids blijkt te hebben. Vanaf ca. 12 jaar.

Vanaf 14 jaar (rood)

Macaroni (Marjan Van Abeelen, 2010)

Jeugd: Boeken 14+ (rood): AB

Macaroni gaat over het leven van Kim, een tiener op de middelbare school die er graag bij wil horen. Haar moeder heeft haar baan verloren en haar vader is weggegaan toen ze nog klein was. De financiële situatie thuis wordt steeds slechter, totdat ze bij de voedselbank eten moeten halen. Kim zoekt contact met haar vader en vraagt hem om hulp. Maar als blijkt dat hij nog twee kinderen heeft en ze erachter komt waarom hij is weggegaan, wordt ze net als haar moeder te trots om de alimentatie aan te vragen waar ze recht op heeft.

Ik ben iemand / niemand (Guy Didelez, 2009)

Jeugd: Boeken 14+ (rood): DI

In Vlaanderen is er meer armoede dan de meeste mensen denken: het is een onomwonden realiteit voor één op de tien gezinnen. Dit boek vertelt het levensverhaal van Emilie en Nico, die je meenemen naar hun leefwereld, en een uitermate indringende getuigenis brengen van mensen die van generatie op generatie niet uit de armoede geraken.

Bloemen op de muur (Kristien Dieltiens, 2003)

Jeugd: Boeken 14+ (rood): DI / Magazijn Jeugd JM 1250 / Magazijn Jeugd JM 1251

Centraal in dit verhaal staat Sandy, een derdejaars BSO-leerling. Eigenlijk is ze een verstandige meid met aanleg voor tekenen en schilderen, zodat ze volgens de leerkracht plastische opvoeding beter naar een kunstrichting zou overstappen. Maar de rampzalige en stuurloze toestand thuis laat zo'n kans niet toe. Er is daar een werkloze vader, een moeder die het grote gezin van zes kinderen absoluut niet aankan, het geld van het begin van [verberg tekst] de maand dat naar drank en totaal verkeerde dingen uit catalogi gaat, een dementerende vava die omwille van zijn pensioentje bij hen woont...

Een teken van leven (Karen Dierickx, 2010)

Jeugd: Boeken 14+ (rood): DI

Het verhaal is dat van Juca. Hij en zijn oudere broer Ramiro groeien op in een arm dorp en laten zich overtuigen om te gaan werken op een landgoed ver van huis. Er wordt hen de hemel op aarde beloofd. Ze vertrekken halsoverkop en voor ze er erg in hebben, werken ze dag en nacht voor een loon dat bestaat uit schamele zakjes bonen. Dankzij de collegialiteit en vriendschap onder de slaven lukt het hen met veel moeite om te overleven.

Misschien morgen (Patricia McCormick, 2008)

Jeugd: Boeken 14+ (rood): DI

De 13-jarige Lakshmi (ik-figuur) wordt uit armoede door haar stiefvader verkocht aan een bordeel in Calcutta. Haar leven in het bordeel kent ondanks alle vernederingen ook enkele lichtpunten. Vanaf ca. 13 jaar.

Vogel zonder vleugels (Kerry Drewery, 2013)

Jeugd: Boeken 14+ (rood): DR

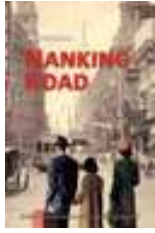
Yoora (16, ik-figuur) woont met haar ouders, opa en oma in een armoedig hutje op het platteland in Noord-Korea. Als haar familie wordt afgevoerd naar een strafkamp, weet Yoora haar overlevingslust te behouden en probeert te ontsnappen. Vanaf ca. 15 jaar.

De prijs van het graan (Ludo Enckels, 2003)

Jeugd: Boeken 14+ (rood): EN / Magazijn Jeugd 4296

Een eenvoudige boer in een Afrikaans dorp heeft een goed bestaan totdat een multinational ingrijpt in zijn leven.

Nanking Road (Anne Charlotte Voorhoeve, 2015)

Jeugd: Boeken 14+ (rood): VO

Ziska (10) ontvlucht in 1938 met haar Joodse familie Berlijn. Ze komen in Shanghai terecht. Het leven voor het gezin Mangold is allesbehalve gemakkelijk in deze Chinese wereldstad vol armoede. Vanaf ca. 15 jaar.

Anderstalig

Oliver Twist (Charles Dickens, 2010)

Jeugd Anderstalig Engels Groen: DI

Omdat zijn moeder ± 1825 bij zijn geboorte in het armhuis sterft, groeit Oliver op als wees. Als hij 9 is moet hij in de leer bij een begrafenisondernemer, waar hij wordt mishandeld. Hij vlucht naar Londen en komt terecht in een bende dieven en zakkenrollers

Sprookjes

Sjaak en de bonenstaak (Richard Walker, 2000)

Jeugd : Sprookjes : WA

Sjaak moet uit armoede de koe verkopen, maar ruilt haar voor zes toverbonen. Als hij in de bonenstaak klimt, komt hij bij het kasteel van een reus. Prentenboek met kleurige tekeningen. Vanaf ca. 5 jaar.

Speelfilms

Albert Nobbs (Rodrigo Garcia, 2012)

Albert Nobbs is een verlegen, hardwerkende butler in een hotel in Dublin, eind negentiende eeuw. Hij beschermt angstvallig zijn geheim: Albert is een vrouw die al dertig jaar als man leeft om aan armoede en eenzaamheid te ontsnappen. Maar ze droomt van een eigen zaak en een huwelijk.

Andere Heimat, Die (Edgar Reitz, 2014)

Rond 1840 wordt Europa geteisterd door armoede en hongersnood. Ook de broers Jakob en Gustav Simon uit het dorp.

Blue jasmine (Woody Allen, 2013)

De onuitstaanbare, verwende miljonairsvrouw Jasmine leeft een lui luxeleventje in Manhattan. Maar als gevolg van de economische crisis raakt haar man in één klap alles kwijt: baan, huis, auto, bankrekening. Jasmine moet noodgedwongen bij haar armoedige zus intrekken. Jasmine raakt langzaam maar zeker verslaafd aan alcohol en antidepressiva.

L' enfant (Jean-Pierre Dardenne & Luc Dardenne, 2006)

Het verhaal speelt zich af in de stad Luik en draait rond Sonia en Bruno. Sonia is achttien jaar en net bevallen van een zoontje. Bruno is werkloos en steelt van alles bij elkaar en deinst er zelfs niet voor terug zijn baby te verkopen. Ze leven van de uitkering van Sonia.

Great expectations (David Lean, 2012)

In 'Great expectations' groeit de jonge wees Pip op bij een eenvoudige smid. In het moeras ontmoet hij een gevluchte misdadiger, die hij helpt. Ook wordt hij door de geheimzinnige en rijke miss Havisham thuis uitgenodigd en ontmoet daar haar knappe, maar kille pleegdochter Estella. Als hij door een voor hem onbekende gever in goede doen raakt, gaat hij het leven van een heer leiden.

Mao's last dancer (Bruce Beresford, 2010)

Li, die tijdens de Culturele Revolutie opgroeit in armoede in China, wordt op zijn elfde geselecteerd voor de strenge balletacademie van Mao's vrouw. Als uitwisselingsstudent gaat hij naar de Verenigde Staten waar hij de vrijheid omarmt en weigert terug te keren naar China.

Neiges du Kilimandjaro, Les (Robert Guédiguian, 2012)

Gebaseerd op het 19e eeuwse gedicht 'Les gens pauvres' (De arme mensen) van Victor Hugo. Het verhaal speelt zich af in Marseille waar de havenarbeider en vakbondsman Michel met vervroegd pensioen gaat. Hij heeft een goed huwelijk en houdt zich bezig met de kleinkinderen, familie en vrienden. Michel en Marie-Claire hebben van hun een reis naar Tanzania cadeau gekregen. Tijdens een kaartavondje thuis wordt het echtpaar bruut overvallen door, naar later blijkt, een ook ontslagen oud-collega. Een jonge jongen die in zijn eentje voor twee jongere broertjes zorgt en met het gestolen geld de huurachterstand betaalt. Dit voorval geeft het echtpaar te denken over hun positie en ook over de armoede van anderen.

Staal (Stefano Mordini, 2013)

Het verhaal speelt in het kustplaatsje Piombino (Toscane), dat beheerst wordt door de staalfabriek Lucchini, waar duizenden mensen werken. De 13-jarige Anna en Francesca zijn hartsvriendinnen en wonen in een grauw appartementencomplex, dicht bij het strand dat uitkijkt op het rijke, onbereikbare Elba. Hoofdthema van de film is de vriendschap van de meisjes, die omslaat in

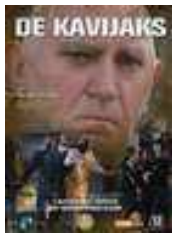
verwijdering wanneer ze hun seksualiteit gaan ontdekken. Maar we zien ook het gevaarlijke werk op de fabriek van hun vaders, broers en vrienden, de vlucht uit de dagelijkse grauwheid in een rauw uitgaansleven vol drank, drugs en seks, het weinig gelukkige huiselijk leven in de gezinnen van de twee meisjes.

Wendy and Lucy (Kelly Reichardt, 2010)

Wendy is samen met haar hond Lucy onderweg naar Alaska, op zoek naar een baantje in een visfabriek en een nieuw leven. Ze heeft een paar honderd dollar voor benzine, slaapt in de auto en houdt zich strikt aan haar krappe budget. Het loopt mis wanneer Wendy's roestige Honda het begeeft. Gestrand in een onbeduidend stadje in Oregon, mijlen verwijderd van haar einddoel, steelt Wendy in een opwelling een blik hondenvoer voor Lucy. Een overijverige winkelbediende geeft haar aan bij zijn manager, die officieel klacht indient bij de politie en voor ze het goed en wel beseft vliegt Wendy achter de tralies. Als ze de dag erop vrijkomt, is Lucy nergens te vinden...

Een Vlaamse film mocht niet ontbreken in deze lijst

De Kavijaks (Stijn Conix, 2007)

Een arme, kinderrijke vissersfamilie uit Heist-aan-Zee tijdens en vlak na de Tweede Wereldoorlog. Aan het hoofd staat de tirannieke vader die naar de drank grijpt. Zijn vrouw probeert ondanks alle omstandigheden met veel liefde haar tien kinderen groot te brengen.

Voor wie er niet genoeg van krijgt, nog enkele oudere films

- Ca commence aujourd'hui (Bertrand Tavernier, 2004)
- Christmas carol, A (David Jones, 2001)
- Man push cart (Ramùn Bahrani, 2008)
- Nicholas Nickleby (Christopher Barry, 2006)
- Rosetta (Gebroeders Dardennes, 2000)
- Tarnation (Jonathan Caouette, 2008)
- Terra trema, La (Luchino Visconti, ?)

Serie

Call the midwife, seizoenen 1-3-5

Jenny Lee, een jonge vroedvrouw opgegroeid in gegoede kringen op het platteland, besluit te gaan werken in het arme Oost-Londen in de jaren vijftig van de 20e eeuw.

Carnivale, de complete serie 1 en 2

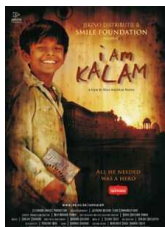
1934. In het door droogte en armoede geteisterde zuidwesten van de V.S. sluit Ben Hawkins, begiftigd met genezende krachten, zich aan bij een kermisgezelschap. Zijn tegenstander is Justin Crowe, een evangelisch predikant. Een strijd ontstaat tussen goed en kwaad, mede bepaald door paranormale verschijnselen

A young doctor's notebook, series 1

Belevissen van een pas afgestudeerd arts in een armoedig ziekenhuis in de provincie ten tijde van de Russische burgeroorlog (1917-1922).

Jeugdfilm

I am kalam (Nila Madhab 2011)

kin film I AM K

De ouders van de kleine Chhottu (12), gespeeld door de debuterende Harsh Mayar, hebben geen geld om hem naar school te laten gaan. Daarom brengt hij thee rond in een wegrestaurant in Rajasthan. Hij is slim, vrolijk en leert snel en kan het goed vinden met zijn baas. De assistent van zijn baas is wel jaloers op hem. Chhottu droomt van een betere toekomst waarin hij naar school kan. Dan sluit hij vriendschap met een eenzame prins van zijn leeftijd. Hij helpt hem bij zijn Hindi en in ruil leert de prins hem Engels. Als Chhottu een toespraak op televisie ziet van de president, die zegt dat je je dromen moet blijven navolgen, is hij diep onder de indruk en verandert zijn naam in Kalam.

Voor volwassenen

Informatieve boeken

Armoede in België: jaarboek 2015 (Isabelle Pannecoucke, 2015)

Informatieve boeken 307.3

In 2015 bevinden Europa en België zich op een kruispunt voor de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting. Welke uitdagingen staat het hervormde federale België te wachten? Hoe staat het met de verwezenlijking van de doelstellingen van Europa 2020? In deze vijfde uitgave van Armoede in België behandelen de eerste twee delen de gevolgen van de zesde staats hervorming voor de bestrijding van ongelijkheid, armoede en andere vormen van sociale uitsluiting.

Butagas, blauwe vuilzakken en 'Du' van peter Maffay (Lieve De Cleen, 2015)

Informatieve boeken 307.3

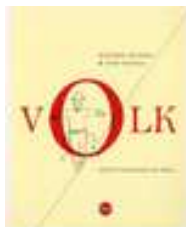
In België bestaat een Beweging van Mensen met Laag Inkomen en Kinderen die zich inzet om voor alle mensen, zonder onderscheid, mensenrechten te doen erkennen. Het is een hoeksteen in de bestrijding van de armoede. Een vrijwilligster heeft over een groot aantal jaren hetzelfde gezin in Gent begeleid en een relaas hiervan in boekvorm uitgegeven. Het geeft op indrukwekkende wijze een zicht op het leven van alle dag. Aan de orde komen geld- en betalingsproblemen, problemen in de opvoeding en in de huwelijkse relatie, werkloosheid en drankmisbruik en een dreigende uithuisplaatsing van de kinderen. Het laat zien dat je niet kiest voor armoede, maar dat, als je er eenmaal inzit, het moeilijk is om een perspectievolle plaats in de maatschappij te veroveren. Voor sociale werkers en studerende een goed boek dat een reëel beeld geeft van het leven van mensen die leven onder de armoedegrens.

De kleine Piketty: het kapitale boek samengevat (Wouter van bergen, 2015)

Informatieve boeken 343

Wat staat onze samenleving te wachten in de komende decennia? Zal de ongelijkheid alleen toenemen of kunnen we alsnog ingrijpen door fiscale en/of monetaire maatregelen te nemen? Deze en vele andere gerelateerde zaken komen aanbod in dit kleine broertje van het meesterwerk 'Kapitaal in de 21 eeuw'.

Volk (Marjorie Blomme, 2010)

Informatieve boeken 307.3

Vijftien procent van de Belgen leven in armoede. Dat is veel, maar die armoede is weinig zichtbaar. Met dit boek willen journaliste Marjorie Blommaert en auteur Tom Naegels een gezicht plakken op dit cijfer, en tegelijkertijd een aantal clichés rond armoede ontcrachten. Dat doen ze niet aan de hand van een droog journalistiek relaas, maar door tien levensverhalen te vertellen van mensen die de armoede ondertussen, met vallen en opstaan, achter zich hebben kunnen laten, maar toch nog steeds een zware last met zich dragen.

Een jaar in de wereld van ongelijkheid (Geert Schuermans, 2015)

Informatieve boeken 307.3

De Vlaamse auteur is een ras-socioloog en probeert met dit boek de thema's solidariteit en ongelijkheid op de kaart te zetten. Vanuit zijn perspectief heeft hij een jaar lang analyses gemaakt van de wereld van ongelijkheid in Vlaanderen. Aan de hand van toepassing van diverse sociologische theorieën, diepte-interviews met vooraanstaande academici en overige kenners op dit gebied probeert hij een beeld te scheppen van de huidige staat van solidariteit en ongelijkheid.

Ongelijkheid: wat kunnen we er aan doen? (Anthony B. Atkinson, 2015)

Informatieve boeken 309

Atkinson is, in de woorden van Thomas Piketty, 'de... lees meer godfather van het onderzoek naar inkomens en rijkdom'. Hij heeft in dit toegankelijke boek over ongelijkheid al zijn theoretische en praktische kennis samengebracht. Atkinson stelt voor de herverdeling in westerse economieën te hervormen. Het probleem is niet alleen dat de rijken rijker worden, we slagen er ook niet in om armoede aan te pakken. Onze economie verandert razendsnel en de meerderheid van de bevolking ondervindt daar de gevolgen van. Om ongelijkheid echt terug te dringen volstaat het niet om de rijken zwaarder te belasten. Volgens Atkinson zal staatsinterventie de economie niet doen krimpen en verhindert de globalisering ons niet om actie te ondernemen. Hij formuleert nieuwe, ambitieuze ideeën over technologie, arbeidsmarkt, sociale zekerheid, kapitaal en belastingen.

Een eerlijke kans (Albert Janssens, 2014)

Informatieve boeken 450.9

Weg met de clichés over kansarme kinderen in de lagere school Luisteren naar kansarme kinderen zelf, is het vertrekpunt om hen echt vooruit te helpen. Wie aan leerkrachten vraagt hoe ze kijken naar kinderen in kansarmoede, krijgt vooral structurele kenmerken als antwoord: voedseltekort, weinig geld, bedreigde gezondheid, ... Wie luistert naar hoe de kansarme zijn basisschool heeft ervaren, krijgt een ander verhaal: verstoorde... lees meer identiteitsontwikkeling, stress, cognitieve dysfuncties, ... Via getuigenissen en bevragingen toont dit boek het verschil in thema's tussen beide belevingswerelden. Het diept uit welke thema's er echt toe doen voor de betrokkenen en geeft een leidraad om aan de slag te gaan.

Romans voor volwassenen

Voor geluk moet je openstaan (Louise D'Anjou, 2013)

Karen woont met haar kinderen Lonny (11), Sam (10) en Tommy (4) in Den Haag. Haar man Jobbe is bij een ongeluk om het leven gekomen. Ze leefden in weelde, maar zitten nu in de schuldsanering en wonen heel eenvoudig. Jobbe bleek namelijk grote schulden te hebben.

De bodem van de pan (Florence Aubenas, 2011)

Een journaliste sluit aan, in volle financiële crisis, bij het legertje werklozen dat in het Normandische industriestadje Caen wanhopige pogingen doet om, ondanks de krimpende arbeidsmarkt, een baan te vinden. In het crisisjaar 2009 loopt ze zes maanden lang, als zogenaamd 'herintredende werkzoekende zonder bijzondere opleiding', de uitzendkantoren en het Franse arbeidsbureau Pôle Emploi plat in de hoop werk te vinden dat haar in staat moet stellen financieel onafhankelijk te zijn. Al snel blijkt dat ze met haar achtergrond enkel in het bij de schoonmaaksters terecht kan, vrouwen en meisjes die met veel moeite hier en daar enkele uren kunnen sprokkelen ('tegenwoordig vind je geen baan, je vindt alleen uren'), voldoende om de huur van een aftands gemeubelde kamer te betalen en in groezelige supermarkten op jacht te gaan naar de beste koop.

Staal (Sylvia Avallone, 2011)

Het verhaal speelt in Piombino (Toscane), dat beheerst wordt door de staalfabriek Lucchini, waar duizenden mensen werken. Deze wonen meest in grauwe arbeidersflats, maar wel dicht bij het strand. Twee pubermeisjes zijn hartsvriendinnen, maar naarmate ze opgroeien voelen ze een dreigende verwijdering, die ook komt. Dit is het hoofdthema. Hieromheen spelen verschillende andere thema's: het werk op de fabriek van hun vaders, broers en vrienden, de vlucht uit de dagelijkse grauwheid in een rauw uitgaansleven vol drank, drugs en seks, een weinig gelukkig huiselijk leven in de gezinnen van de twee meisjes, met vaders die niet deugen, enz.

Pieter Daens (Louis Paul Boon, 1971)

Een formidabel boek over de strijd van de Aalster arbeiders tegen sociale en politieke misstanden. Hoofdpersoon is de schrijver/uitgever Pieter Daens die samen met zijn broer, de Priester Adolf Daens in 1893 de Christene Volkspartij oprichtte. Omdat de gebroeders Daens de Pauselijke encycliek "Rerum Novarum" socialistisch interpreteerden, stootten zij de aan de macht zijnde behoudende katholieken voor het hoofd die dan ook niets hebben nagelaten om de Daensen en hun aanhangers te breken. Door de levendige verteltrant en de eigentijdse benadering zal de lezer dit werk, geboeid uitlezen.

Karakter (Ferdinand Bordewijk, 1938)

Geremd door zijn armoedige jeugd als zoon van een ongehuwde moeder in vooroorlogs Rotterdam en gedwarsboomd door zijn vader, de machtige deurwaarder Dreverhaven, weet een jonge man zich toch op te werken van kantoorklerk tot advocaat.

Tegen de wind in (Angeles Caso, 2010)

Dit is het verhaal van een Kaapverdise vrouw, São, de huishoudelijke hulp van de naamloos blijvende vertelster. Uit de informatie achterin het boek kunnen we opmaken dat het hier de schrijfster zelf betreft. En São's verhaal is gebaseerd op de werkelijkheid. Haar leven getuigt van kracht en moed. Op jonge leeftijd emigrerend van Kaapverdië naar Portugal en later Spanje probeert ze aan haar arme bestaan te ontsnappen.

De nieuwe achternaam (Elena Ferrante, 2015)

Spelend in de vroege jaren zestig voltooit Elena het gymnasium, terwijl de slimmere, recalcitrante Lila in haar huwelijk wegwijnt. Tijdens een vakantie krijgt Lila iets met Nino Sarratore, de jongste zoon van een machtige Camorra-familie. Lila raakt zwanger van Nino, terwijl Elena in Pisa gaat studeren. Daar Nino ook de geheime liefde van Elena is (die dat altijd ontkent), volgt een periode van verwijdering en later verzoening, waarbij de kracht en de zwakte is dat de vriendinnen zich net als in het eerste deel aan elkaar blijven spiegelen. Psychologisch overtuigende ontwikkelingsroman en indringende kroniek, waarin klasse (de minderwaardigheidsgevoelens en trots van kinderen uit de arbeidersklasse), identiteit, cultuur, onuitroeibare vriendschap, machts- en seksestrijd om de voorrang strijden.

De zomerkeuken (Lisa Wingate, 2010)

De rijke Sandra Kaye (ik-figuur) staat voor de keus om een oud huis van haar oom te verkopen. Terwijl ze het huis opknapt, ziet ze in de omgeving kinderen die de meest basale levensbehoeften missen: geen eten, amper kleding en nauwelijks geld voor huur. Ze leert de jonge Cass kennen, die de zorg heeft voor Opal, het dochtertje van een junk. Sandra gaat gratis eten uitdelen, en is daar zo druk mee, dat ze haar eigen gezin verwaarloost. Totdat haar zoon verongelukt. De auteur verweeft twee totaal verschillende leefwerelden met elkaar, met wederkerig effect: Sandra ziet in dat ze wezenlijk verschil kan uitmaken voor de arme kinderen, en Cass leert dat er vertrouwen en veiligheid bij mensen te vinden is.

Haal de vroedvrouw (Jennifer Worth, 2013)

De kinderen van het armenhuis (Jennifer Worth, 2014)

Afscheid van de vroedvrouwen (Jennifer Worth, 2016)

Worth combineert haar persoonlijke ervaringen met een gedetailleerde beschrijving van het leven in de Londense arbeiderswijken in de jaren vijftig. Vooral het inleidende hoofdstuk is erg informatief, nadien ligt de nadruk meer op wat Worth zelf heeft meegemaakt.

[Dit verhaal van de vroedvrouw vind je ook op DVD](#)